

Kerk van Voor-  
at 106, scriba.  
t de attestaties  
ren, die in „EF-  
den. Tot heden  
s van hun ouders  
niet juist, omdat  
en en bovendien  
zag immers niet  
ke van de leer-  
in dit den admi-  
is niet de ker-  
school verlaten,  
edragen aan de  
Daar moet ook  
n niet hier. Het  
den kring van  
an wel het ker-  
leen contact met  
rvangen kan via  
rwijsers van de  
le op de verga-  
an den doove de  
rs tevens ouder-  
mededeeling over

in gebruik geno-  
le gemeente een  
bouw in gebruik  
kerkdiensten ge-  
as zeer behelpen,  
igen kerkgebouw  
de bijdragen der  
eten kon richten  
or in een korten  
ord uit Hoogland  
le liefde tusschen  
ns over den oor-  
le liefde. Na de  
en we eerst een  
na de voorzitter  
het woord kreeg.  
gebouw aan den  
vele werk, dat  
rwonnen moesten  
in gelukken, zoo-  
t tegen afval en  
i aanvaarde de  
reest den Heere  
en in 't bijzonder  
it is. Dank bracht  
te hij zich tot de  
oo bilijk en zonde-  
den Herv. koster  
aarna onzen eigen  
werk. Toen nam  
de classis, gena-  
van Omman. Hij  
kerkgebouw Gods  
mdigd mag wor-  
htte zich tot de  
otte sprekers en  
ente, die in haar  
tegenwoordigheid  
x zien, waarvoor  
le in dankgebed,  
met dank in 't  
den.

s Fides Quaerit  
een telegram aan  
dit blad is gepu-  
olgende schrijven:  
amen, praetor en  
ps Fides Quaerit

betuigt het Stu-  
aan de Theologi-  
kerken in Neder-  
lens waaraan dit  
geven. De Prin-  
voor zijn gebed.  
Wilhelmina.  
KOHNSTAMM.

i. te Gees (Dr.)  
ning in den  
rds op len en  
elpen?  
K. MEIJERING,

GEND,  
gem.) ziet zich  
jens onvoorziene  
een lening te

0.—  
per maand.  
ureau „De Refor-

vil mij opleiden

CHINEZETTER?

k Ben te klas-  
s Monotype-zet-  
rotere plaats in  
No. 403, Bur.  
te Goes.

in dit blad

# DE REFORMATIE

## WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschedé; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen  
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424  
BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES  
Ingevolge papertoewijzing B.P.P. no. 6585 verschijnt deze uitgave  
wekelijks en is de omvang van dit nummer 5 pag., form. 30 x 41 1/2 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling  
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar  
Advertentie: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent

INHOUD: Hoofdartikel: De zin der vrijmaking, 2 (slot).  
— Kerk. leven: De nieuw benoemde Hoogleraar. De plu-  
riformiteit van de kerk in verband met de oecumeniciteit.  
De toevaners van Oosterbeek. Erger dan de Mormonen?  
Indrukken van de Generale Synode, 2: Bidstond, Contact  
met de Christelijke Gereformeerde Kerken, Oecumenische  
Synode, Veldpredikers. — Op en om 't kerkplein: Synode-

indruk (oog en oor). — Zending en Evangelisatie:  
De Conferentie van Makassar, 1. — Uit de Historie:  
Vitrina over nut, noodzakelijkheid, gezag van Synoden,  
7. — Groninger Brieven. — Persverslag 1e Synodeweek.  
— Perschouw: Eenvoudige ingewikkeldheid, Bekeering  
op den bon, Amsterdam-Kampen. — Kerknieuws.

Ten strijde voor de wederopbouw, voor  
de reformatie, voor de éénheid Zijner Kerk  
in ons dierbaar vaderland, overeenkomstig  
Zijn Woord.

Voor God mogen wij verklaren, dat het ons daarbij  
niet om onszelf te doen is, maar omdat Hij ons  
door zijn Woord en Geest leerde, dat zóó alleen de  
zegen des Heeren in Zijne Gemeente in Nederland kan  
wonen. Omdat zóó alleen de zielen van ons en onze  
broeders, van ons en onze kinderen wasdom in de ge-  
nade kunnen ontvangen door de opbouw van de  
lichaams van Christus. Die wasdom toch is verre,  
zoolang wij des Heeren Kerk laten liggen in puin.  
Omdat zóó alleen het ongeloof en de goddeloosheid  
in Nederland in hunne openbaring kunnen worden  
neergeworpen. Omdat zóó alleen hulpe daagt voor de  
verwaarloosden en ellendigen. Omdat zóó alleen de  
revolutie van het socialisme en de ondergang van land  
en volk kunnen worden gekeerd. Omdat, — en dit zij  
ons altijd het liefste! — omdat zóó alleen de eere van  
onzen God en van onzen gezalfden en gekroonden  
Zalmaker kan worden geopenbaard. Het is ons om  
den prijs van Zijn bitter lijden en sterven te doen.  
Wij zullen Hem dien niet toebrengen. Neen, Hij heeft  
dien van den Vader ontvangen. Maar de Heere leerde  
ons, dat het loon op zijn arbeid, de vrucht der genade,  
openbaar wordt in den weg van den arbeid en strijd  
Zijner discipelen om de wederopbouw, de reformatie,  
de éénheid en de heilighing Zijner Kerk over-  
eenkomstig Zijn Woord.

Die taak, dien wij weg verdedigen wij met  
ons leven, onder beding der genade Gods. Maar over-  
igens kent niemand onze gebreken in dezen  
arbeid beter dan wij zelf. Het zij hier beleden, dat  
wij nog nooit van eenigen arbeid anders dan schuldig  
en beschuldigd terugkeerden. Al beschuldigde niemand  
ons, daar blijft voor ons niet anders over, dan bij  
onze tranen, zuchten en smeekingen over de ellende  
der Kerk, te voegen onze tranen, zuchten en smeekin-  
gen over de ellende van onszelf, die de reformatie  
aanvankelijk begeeren.

..... Ons is zoo schrikkelijk onrecht gedaan. Tal  
van mannen, en bekwaame mannen in Nederland,  
hebben deze zonde op hun geweten en gaan er mee  
voort, om ons..... als verwerpers, bestrijders, haters  
der Kerk voor te stellen en al onze woorden en be-  
doelingen dientengevolge te verdraaien. Wij zijn op  
die wijze voor duizenden in Nederland..... onver-  
staanbaar geworden. O, het is zoo vreeselijk,  
dit te moeten verdragen! Maar, de Heere kan dezen  
smaad van ons wegnemen.

Zij thans slechts betuigt, — en mocht hierover nu  
eens door broeders en zusters, die ons tegenstaan,  
worden nagedacht! — dat wij tegen geen enkelen  
broeder één woord begeeren te richten, waarmee wij  
hem onrecht doen; dat wij niet tegen de Kerk, maar  
vóór de Kerk..... leven en sterven willen, en dat onze  
strijd haar behoud zoekt; maar dat al wat in ons is  
roept, smeekt, getuigt, arbeid, en strijd tegen den  
ban, die Gods toorn over de Kerk en over Nederland  
haalt; den ban, waarvoor de oogen niet geopend zijn  
en stelselmatig gesloten worden gehouden; den ban,  
die uit den boze is. Deze ban is de gruwel, die al  
onzen broeders tot schade voor hunne ziele is.

En daarom:  
Laten wij trouw zijn aan Christus en zijn kerk!  
Laten wij de waarachtige liefde koesteren voor hen,  
die den ban in Christus' kerk deden komen en die oor-  
zaak zijn dat deze in haar blijft en voortwerkt.  
Laten wij rusteloos en vóór alles, ja, alleen blijven  
worstelen om het wegdoen van al die beslissingen,  
welke niet naar het Woord van God zijn en daarom  
de kerk hebben gescheurd.

Laten wij, erkennend wat er nog aan werking Gods,

## DE ZIN DER VRIJMAKING (II, Slot)

### HOOFDARTIKEL

En wat moeten we nu doen?  
Voor wie de zaken nuchter, eerlijk en  
vooral liefdevol beschouwt en doorleeft, is dat  
zeer duidelijk.

Indien we het waarachtig goede voor  
de gebonden kerken zoeken, als we  
niet legen haar maar om haar strijden, moeten we  
spreken, werken, worstelen om de, in de eerste plaats  
voor haar zelf, zoo doodelijke gevaarlijke besluiten  
weg te doen! Radicaal en voor goed.

Dat is het eenige, het volstrekt eenige wat we moe-  
ten nastreven. Als dat geschiedt kan alles goed  
worden. Als dat niet geschiedt wordt alles, alles  
een ramp, erger dan die welke de kerken in 1944 trof.

Men kan de gebonden gereformeerde kerken en de  
in de binding levende broeders kerkelijk geen grooter  
kwaad doen dan om deze kernkwestie heen te lopen  
of haar te camoufleren. Zakelijk, schriftuurlijk ge-  
zien, haat men hen als men hen niet opwekt mee  
te werken dat Gods ban, die ook naar het oordeel van  
de friesche predikanten in hun leger wroet, wordt  
opgeheven. Alle „vriendelijkheid“, „broederlijkheid“,  
„hartelijkheid“, die niet vóór alles dezen oproep dui-  
delijk en krachtig laat hooren en blijft aandringen is  
in wezen een verdoovingsmiddel, een  
loslaten van de groep op de con-  
scientie, een ontvluchten van de  
roeping en ontrouw jegens de  
naasten die God op onzen weg plaatst, een ver-  
scheuren van de kerk.

Alle eenheidspogingen welke deze centrale kwestie niet  
duidelijk en centraal stellen, zullen zoo de kerk onnoe-  
melijk schade doen. Want zij verhinderen de  
bekeering. En spelen zoo Satan in de kaart.  
Reeds bijna dertig jaar geleden schreef onze hoofd-  
redacteur de volgende zeer actuele woorden:

„Verdeel en heersch; zou dat alleen de leuze zijn  
geweest van imperialisten en usurpatoren? Zou alleen  
het militarisme en het wereldrijk, dat voor oogen is,  
er mee gebaat zijn?

Dwaas is, wie het gelooft.

„Verdeel en heersch“, deze leuze is het wachtwoord  
der hel, een vondst van satanisch vernuft. Van sa-  
tanisch vernuft, zeggen we; want alle ontbinding van  
wat God heeft saamgebonden is 't groote doel van  
den duivel. Maar dan ook van satanisch vernuft; de  
duivel toch schrijft niet in plumpe pompositie dit ge-  
heim van zijn zegevierende oorlogstactiek in zijn vaand-  
del, doch houdt het stilteklens voor zichzelf alleen. Dat  
is 't beste oorlogsgeheim; dat is de krijgslist, die niet  
achter de feiten aankomt, doch eraan voorafgaat; en  
die bij Satan methodisch ingedacht is; dat is de krijgs-  
list niet voor een keer, doch voor altijd. Tot zijn inge-  
wijden zegt hij: verdeel, zaai twist en vorm secte op  
secte; maar tot wie hem niet begeeren, tot wie hem  
zouden schuwen in zijn naaktheid, houdt hij, — en in  
zijn handen heeft hij de twee staven, die den naam  
voeren „liefelijkheid“ en „samenbinding“ — een klin-  
kende redevoering over de eenheid. Een redevoering,  
ook over de eenheid der kerk en over de (toekomstige)  
kerk van eenheid. En met zijn fijne logica brengt hij

in zijn redebeleid een opzettelijke logische fout, na-  
tuurlijk gemaskeerd achter vrome argumentatie, en  
hij tracht het zoover te brengen, dat ook de kerk ver-  
deeld en verbroken wordt in naam der eenheid, dat  
Satan heerschen kan, straks op haar puinhoopen, ten  
troon geheven, zonder dat ze dat wilden, mede door  
hen, die meenden te voeren den heiligen oorlog van  
den strijd tegen Satan.

En zoo maakt hij vele slachtoffers. Slechts zij kun-  
nen zijn tactiek onderkennen, wier vernuft en wier  
perversiteit het duivelsche raken of..... die afgedaald  
zijn tot de grondgedachten van het Woord van God,  
d.i. van Hem, wiens vernuft dat van den Satan in de  
schaduw stelt.

Slachtoffers van die duivelsche logica zijn daarom  
altijd respectabele menschen. Ze behooren niet tot de  
ingewijden van Satan; hij weet, dat hij zijn tactiek  
voor hen verbergen moet achter schoone schijn en  
dat ze het goede zoeken voor de gemeente van alle  
eeuwen. Hun fout is alleen, dat ze niet genoeg zijn  
doorgedrongen tot de grondgedachte der Schrift, dat  
hun logica niet evenredig is aan hun goeden wil.

Maar zijn er dan niet allerlei fouten gemaakt en  
zonden bedreven door de „vrijgemaakten“?

Wie, die in den zwaren kerkelijken strijd hebben  
meegestreden, zullen er ook maar één moment aan  
hebben gedacht dit te loochenen? Ik vermoed, dat  
ieder hunner met smart, maar tegelijk ook griet, zal  
toegeven, dat hij zijn zonden en gebreken nooit zóó  
beeft zien werken en zich daar nimmer zóó van be-  
wust is geworden als in de laatste jaren. Probeeren  
alle slechte neigingen en begeerten zich niet juist in  
een kerkelijke worsteling met kracht te laten gelden?

Maar laat men met het oog daarop zich toch laten  
leiden door de Schriftuurlijke wijsheid, die Sikket een-  
maal aldus vertolkte:

„Men moet ook in de beoordeeling van onzen arbeid  
onderscheid maken tusschen de zaak, die wij voor-  
staan, en onze persoonlijke verkeerdheden. En  
dan mogen wij verklaren, dat wij ten opzichte van de  
zaak, waarvoor wij strijden, en den weg, waarin  
wij in gehoorzaamheid aan den Heere en Zijn Woord  
ten strijde trekken, een goede consciëntie hebben. Wij  
meen en hieven voor God rekenschap te kunnen ge-  
ven. Wij zijn ons hierin waarlijk geenerlei eigenwillig-  
heid bewust. Wij kunnen en moeten met Luther spre-  
ken: „Hier sta ik. Ik kan niet anders. God helpe mij!“  
O, hoe gaarne waren wij ons leven lang buiten den  
strijd gebleven. Hoe gaarne hadden wij dien ontwe-  
ken. Hoe kunnen wij smachten naar de bevrijding uit  
den strijd. Maar wij kunnen, wij mogen niet anders.  
Wij moeten belijden: „Gij, Heere! hebt mij overreed  
en ik ben overreed geworden. Gij zijt mij te sterk ge-  
weest en hebt overmocht!“ En dit werk Gods in ons  
kunnen wij niet verloochenen. Onze zaaksgerechtigheid  
in dezen handhaven wij. Gods weg is ook voor  
ons in dezen doorlooterd! Hij heeft ons on-  
derwezen door Zijn Woord en Geest. Hij heeft onze  
vingeren onderwezen ten strijde.